

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Aneta Fuchsová

Původ a cíl člověka: Kompatibilita křesťanské zvěsti v interpretaci Tomáše Akvinského s pojetím evoluční psychologie

Kolegyně Aneta Fuchsová předložila diplomovou práci, v níž představuje a porovnává to pojetí člověka, které představuje věřící „tradiční křesťanská teologie“, reprezentovaná sv. Tomášem Akvinským, a ateistická či agnostická „moderní přírodní věda“ resp. evoluční psychologie a evoluční etika, již reprezentují E. O. Wilson, J. Haidt, M. Ridley. Cílem práce bylo promyslet možnosti a meze diskuse mezi oběma typy přístupů. Smysl tohoto srovnání však přesahuje teoretický zájem o antropologické otázky. Studentka je vedena potřebou „porozumět si s lidmi dobré vůle a hledajícího intelektu ohledně těch nejdůležitějších témat týkajících se lidského života“ a jde jí o „znovunahlédnutí tajemství Kristova díla spásy a jeho významu pro dnešního člověka“.

Práce vznikala dlouho, což bylo zapříčiněno zejména rodinnými okolnostmi. Studentka se jí věnovala velmi samostatně; ve shodě s vedoucím konzultovala zejména s doc. Tomášem Machulou (TF JU). K formálnímu hledisku nutno podotknout, že přesáhla předpokládaný rozsah (105 NS); řídila se vcelku důsledně zásadami platnými na KTF UK, nelze však nepostřehnout občasně nedostatky v redakční práci. Téma práce považuji za dobře zvolené, strukturu textu za správnou, bibliografii za adekvátní.

Samozřejmě lze namítat, že volba sv. Tomáše jako představitele „křesťanské teologie“ ani zdaleka nevyčerpává bohatství tradice tohoto oboru a že by třeba bylo možné porovnávat myšlenky evolučních psychologů resp. etiků se současnějšími teology, kteří paradigma evoluce vzali rovněž za své. Myslím však, že dva zásadní argumenty potvrzují vhodnost zvoleného autora: A) Didaktický: je správné opřít se při základním studiu důkladně o jednoho zásadního a dodnes vlivného autora a nepřeletovat mezi mnoha menšími. B) Věcný: Akvinský je představitelem systematické teologie, jež zdařile integrovala přínos antické i středověké aristotelské a platónské metafyziky a etiky a jež je myšlenkovým kontrapunktem prezentovaných moderních autorů.

Zpracování tématu považuji za zdařilé a přesvědčivé. Studentka pracuje s prameny velmi dobře, zřetelně vystupuje do popředí její teoretický – nejen historický – zájem. Výsledky, k nimž dospěla, pro mne kulminují v tom, co zakládá rozdíl obou srovnávaných přístupů, totiž v otázce *finality* lidského bytí a jednání. U sv. Tomáše, jehož přístup náleží do oblasti filosofie a teologie, je jím „ultimátní“ či nejvyšší Dobro, jež uvádí v pohyb lidský rozum a vůli a zároveň je zdrojem lidské blaženosti. U evolučních psychologů, jejichž přístup patří do oblasti přírodních věd, není – a metodologicky snad ani nemůže být – transcendentní, mimoempirická poslední příčina zvažována. Finalita je redukována na „zachování člověka“ jako individua a společenství.

Závěr: Předloženou diplomovou práci považuji za velmi zdařilou a navrhuji klasifikaci „výborně“. U obhajoby prosím o úvahu nad otázkou, co výsledky říkají o možnostech resp. cestách dialogu mezi oběma přístupy, nejenom jejich komparace.